

ĐAKLAK

QUA 10 NĂM THỰC HIỆN ĐỊNH CANH ĐỊNH CƯ TRONG ĐỒNG BÀO CÁC DÂN TỘC CỦA TỈNH

MƯỜI NGUYỄN

Phó bí thư Tỉnh ủy Đaklak

Là một tỉnh miền núi, với diện tích tự nhiên 1.980.000 ha, trong đó đất lâm nghiệp gần 1.200.000 ha, đất nông nghiệp trên 400.000 ha, dân số sau ngày giải phóng có 350.000 người, trong đó có trên 200.000 người là đồng bào các dân tộc thiểu số với gần 30 dân tộc anh em cư trú trên 400 buôn, thôn, thuộc 90 xã, phường. Riêng số đồng bào nằm trong diện vận động định canh định cư là 197.102 người. Với phương thức sản xuất rất lạc hậu, nạn phá rừng làm rẫy là phổ biến, trình độ sản xuất rất thấp kém, cơ sở vật chất - kỹ thuật không có gì, đời sống rất khó khăn, nạn đói thường xảy ra triền miên trong đồng bộ dân tộc...

Sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, hòa với khí thế chung của cả nước, với các chủ trương, chính sách của Trung ương, căn cứ vào đặc thù của tỉnh về chính trị, kinh tế, xã hội và an ninh quốc phòng... Đảng bộ và chính quyền tỉnh đã sớm đề ra chủ trương tiến hành cuộc vận động định canh định cư trong đồng bào các dân tộc của tỉnh, nhằm từng bước xóa bỏ sự cách biệt khác nhau trên nhiều mặt, giữa miền núi và miền xuôi, giữa đồng bào kinh và đồng bào các dân tộc, sớm đưa đồng bào các dân tộc anh em cùng đi lên chủ nghĩa xã hội bình đẳng, ấm no và hạnh phúc.

Với nhiệm vụ và mục tiêu cao cả ấy, qua các Nghị quyết đại hội tỉnh Đảng bộ lần thứ 8, 9 nhất là Nghị quyết 03/NQ-TW ngày càng xác định rõ hơn, sâu sắc và toàn diện hơn, tính chất quy mô cuộc vận động, xác định rõ yêu cầu, nội dung, hình thức, bước đi của cuộc vận động, xác định rõ cuộc vận động định canh định cư cho đồng bào các dân tộc là “cuộc vận động mang tính chất toàn diện, sâu sắc và triệt để, là sự kết hợp đồng thời ba cuộc cách mạng nông thôn miền núi, là quá trình cải tạo xây dựng và phát triển và là quá trình củng cố và hoàn thiện quan hệ sản xuất mới xã hội chủ nghĩa dưới hai hình thức quốc doanh và tập thể”

Dưới ánh sáng các Nghị quyết ấy, mở đầu cuộc vận động định canh định cư bằng mở ra “công trường thủ công” khai hoang làm ruộng nước, làm thủy lợi, tập dượt trâu bò cày kéo ở Buôn Gác, xã E Quang huyện Krôngpách vào tháng 3-1977. Sau đó phong trào lan rộng ra, mạnh, hầu hết các huyện, xã, phường, đó đây đều mở ra những công trường thủ công tương tự, từ đó đến nay phong trào phát triển cả chiều rộng lẫn chiều sâu và đã đạt được những kết quả bước đầu trên các mặt sau đây:

Tính đến hết năm 1984 để khai hoang được 27.177 ha trong đó có 8.921 ha ruộng nước một vụ và hai vụ. So với sau ngày giải phóng chưa đầy 200 ha, xây dựng chính đồng được 6.289 ha, trồng cây công nghiệp cà phê- 63 ha, làm được 55km đường cao thông nông thôn, xây dựng được 62 công trình tiêu thủy nông có khả năng tưới 1.600 ha .

Với tinh thần tự lực tự cường, dựa vào sức mình là chính kết hợp với khẩu hiệu Nhân dân và Nhà nước cùng làm đã xây dựng các công trình phúc lợi công cộng gồm: 28 cái với 5.74m² trường học cấp I + II; 19 cái với 3.845m² trạm xá; 12 trụ sở Ủy ban với trên 1.600m² xây dựng; hai cửa hàng mua bán 300m², hai nhà mẫu giáo 250m² và trên 100 đài truyền thanh xã và hợp tác xã...

Đối với việc định cư đến nay đã chuyển và làm nhà dân theo quy hoạch mới theo hướng “nhà, vườn, chuồng, giếng” được 18.322 hộ, đào được 4.032 giếng và trồng hàng trăm ngàn cây có giá trị kinh tế cao như: Tiêu, cà phê vào vườn của từng hộ gia đình. Ngoài ra còn hỗ trợ mua phân, giống, dụng cụ sản xuất như cày, bừa, xe cải tiến và trợ cấp đời sống, giải quyết khó khăn về sinh hoạt, mua sắm tư liệu tiêu dùng.

Đã đưa vào quốc doanh làm công nhân cho Nhà nước được 79 thôn, buôn, thuộc 22 xã, phường, trên địa bàn 9 huyện, thị vào 23 nông – lâm trường với 6.084 hộ, 3.412 khẩu, 11.188 lao động.

Kinh phí Nhà nước hỗ trợ chủ công tác định canh định cư đến hết năm 1984 là: 62.322419đ.

Trong đó: Chưa tính phần nhân dân tự làm hàng chục triệu đồng và phần kinh phí ngân sách tỉnh hỗ trợ

- Vốn xây dựng cơ bản: 34.151.766đ

- Vốn xí nghiệp: 28.170.653đ

Qua những kết quả cụ thể và các số liệu trên đây, có thể rút ra những nét biến đổi tổng quát khá quan trọng trong sự nghiệp định canh và định cư của đồng bào dân tộc trong tỉnh, đó là:

- Việc định canh định cư của đồng bào chẳng những chỉ là lợi ích kinh tế mà đã góp phần quan trọng trong công tác giữ gìn an ninh và quốc phòng của tỉnh. Bởi lẽ có cánh đồng định canh, có nhà và vườn riêng cho từng hộ thì việc ngăn chặn và hạn chế sự thâm nhập móc nối của bọn phản động Funrô rất có hiệu quả, vì lâu dài, do sự ngăn cách địa hình từng nhà, vườn, chống sự lấn chiếm của địch trong khu dân cư rất thuận lợi..

- Qua việc định canh định cư đã củng cố và tăng cường thêm lòng tin tưởng trong cán bộ, đảng viên và quần chúng dân tộc vào sự lãnh đạo của Đảng, Nhà nước ta. Cán bộ và Nhân dân ngày càng thấy rõ chẳng những Đảng và Nhà nước chỉ có chính sách, có chủ trương mà còn giành một phần tiền vốn, vật tư đáng kể trong lúc đất nước đang còn gặp nhiều khó khăn, để giúp đỡ và tạo điều kiện cho đồng bào làm ăn sinh sống ngày càng đổi mới, tiến bộ...

- Trng sự nghiệp định canh định cư đã góp phần thay đổi sự suy nghĩ về phong tục tập quán của đồng bào, góp phần thay đổi cung cách làm ăn, bước đầu ứng dụng những tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất như: trâu bò cày kéo dùng phân chuồng và phân vô cơ, giống mới, gặt, đập trong thu hoạch...

- Đã góp phần làm thay đổi và cả yên biên cơ cấu cây trồng, vật nuôi phù hợp trên cơ sở bố trí lại phương hướng sản xuất hợp lý ở đồng ruộng cmg như bố trí cây trồng, vật nuôi có hiệu quả kia tế trong từng hộ gia đình, từng khu dân cư nên đã tạo thể cho sản xuất phát triển toàn diện và đời sống ngày càng được nâng tạo một cách rõ rệt.

- Đã làm chuyển biến bước đầu trên nhiều điểm dân cư, trên địa bàn các huyện, thị; trong việc ăn, ở - từ đó từng bước làm thay đổi bộ mặt nông thôn mới xã hội chủ nghĩa như: nhà ngói, nha tôn ván, khang trang như Buôn Bung (Hòa Hiệp) E Tiêu, E Sin (E Ktus), Sapa Bu Đác, Chur Đa, Chu Dăng... Nhiều nơi đã có tiện nghi trong nhà như: bàn, ghế, giường, tủ... và các công trình phúc lợi công cộng...

- Trong quá trình định canh định cư đã tạo ra bước đầu những mô hình: nông - lâm kết hợp ở Pạng Rang, Quảng Sơn, E Tiêu..., đã tạo ra mô hình “công nhân hóa” lực lượng lao động của đồng bào dân tộc vào làm công nhân trong các nông - lâm trường và xí nghiệp quốc doanh của Nhà nước, chẳng những lẻ tẻ từng buôn, thôn, từng lao động mà đã thu hút gọn từng xã, hợp tác xã, khu dân cư vào đơn vị kinh tế quốc doanh, tạo ra ưu thế chính trị rất to lớn làm thay đổi cơ cấu thành phần giai cấp trong xã hội ở nông thôn miền núi... Tạo ra mô hình định canh định cư kết hợp quá trình cải tạo xây dựng phát triển và củng cố hoàn thiện quan hệ sản xuất mới xã hội chủ nghĩa như hợp tác xã Chur Da, hợp tác xã Cu Dăng, Buôn Lung, Buôn Hinh, Sapa Bu Đac... tạo ra mô hình “khu định cư mới” Chu Dăng, E Ca, Đắc Phoi E Tu., Chur K’Bua, Chur K’Ty....

Từ đó đã tạo ra ưu thế kinh tế vườn phù hợp trồng cây có hiệu quả kinh tế (cà phê tiêu) theo hướng vườn + nhà + chuồng + giếng, ở những nơi có điều kiện địa thế, nhiều gia đình của đồng bào đã có “vườn cây + ao cá” từ đó cuộc sống vật chất và tinh thần có bước nâng lên rõ rệt, nạn đói kinh niên đã được chấm dứt, nạn phá rừng làm rẫy đã được loại trừ, bộ mặt nông thôn có sự biến đổi sâu sắc.

Đó là những kết quả, những tiến bộ đạt được trong sự nghiệp định canh định cư thời gian qua. Song bên cạnh những kết quả, biên đối ấy, cũng còn những mặt tồn tại yếu kém cần được phấn đấu khắc phục để đưa sự nghiệp định canh định cư tiến lên mạnh mẽ, vững chắc hơn nữa, nhằm đáp ứng được những mục tiêu, lý tưởng mô Đảng, Nhà nước và nhân dân ta từng mong muốn. Những yếu kém và tồn tại đó là:

- Trước hết là sự nhận thức tư tưởng trong từng ngành, từng cấp, từng người còn chưa sâu sắc và thấu suốt ý nghĩa, mục đích, tính chất cuộc vận động định canh định cư là một cuộc vận động tổng hợp, có tính chiến lược sâu sắc cả về chính trị, kinh tế, xã hội và an ninh quốc phòng và là một chính sách lớn của Đảng, Nhà nước đối với đồng bào các dân tộc nên từng lúc chưa tập trung đúng mức sự chỉ đạo, lãnh đạo tạo ra một phong trào hành động cách mạng của quần chúng sôi nổi liên tục.

- Việc tận dụng nguồn vốn, vật tư của Nhà được hỗ trợ, kết hợp với vận động sức dân cùng làm chưa thật đúng đắn nên còn có những hiện tượng tham ô lãng phí, trong thực hiện trở lại phục hóa, các công trình phúc lợi không đảm bảo chất lượng, trồng cây công nghiệp không chú trọng chăm sóc, tư tưởng trông chờ ỷ lại còn khá phổ biến giá trị công trình đất....

- Trong định cư, lập kinh tế vườn chưa thấy ý nghĩa là tác dụng to lớn nhiều mặt và nhằm tạo ra vùng chuyên canh, tạo ra sự thu nhập đáng kể ngày càng vững

chắc, ổn định cho đồng bào nên chưa tạo ra được thể đồng đều trên địa bàn từng huyện, thị, từng cụm dân cư và sẽ gây ra sự lãng phí quỹ đất rất lớn trong cuộc sống đồng bào ở những nơi này chưa thấy sự biến đổi rõ rệt.

- Chưa nhận ra bước đi của cuộc vận động định canh định cư trước hết là giải quyết vốn, về định canh. Định canh phải đi trước một bước và là sự quyết định cho định cư nhiều nơi còn dàn đều hoặc loay hoay việc định cư, tách hộ làm nhà không chú trọng đúng mức tạo ra thể định canh vững chắc, hoặc trong định cư thì chú trọng các nhà không chú trọng cái vườn có hiệu quả kinh tế.

- Trong cuộc vận động nhân dân vào các nông - lâm trường và đơn vị kinh tế quốc doanh, nhiều nơi chưa chú trọng tính toán và cân đối nhiều mặt, nghiên cứu các chính sách đồng bộ nên đưa đồng bào vào gặp khó khăn lúng lúng trong việc tổ chức lại sản xuất, phân công và sử dụng lực lượng lao động, tiếp tục giải quyết những nội dung yêu cầu của cuộc vận động định canh định cư cho đồng bào. Nên ở những nơi đó đồng bào thiếu an tâm, phần khởi hoặc bỏ “cuộc” ra ngoài làm ăn như cũ.

Căn cứ vào những kết quả và sự biến đổi trong cuộc vận động định canh định cư thời gian qua và những mặt còn yếu kém, tồn tại; phương hướng nhiệm vụ và mục tiêu phấn đấu trong thời gian tới là cần tập trung hơn nữa sức chỉ đạo, lãnh đạo của mỗi ngành, mọi cấp, kết hợp việc phát động phong trào quần chúng rộng, mạnh, liên tục, phát huy tinh thần tự lực tự cường, dựa vào sức mình là chính, địa phương, đơn vị mình là chính, kết hợp chặt chẽ phương châm “Nhân dân và Nhà nước cùng làm” nhằm thúc đẩy sự nghiệp định canh định cư sớm hoàn thành và hoàn thành vững chắc theo tinh thần Nghị quyết 03/TW là phấn đấu đến hết năm 1985 hoàn thành một bước cơ bản sự nghiệp định canh định cư đồng bào các dân tộc của tỉnh với hai hình thức: quốc doanh và tập thể. Cần tiếp tục nghiên cứu các chính sách, tháo gỡ những vướng mắc trong việc đưa vào quốc doanh và tiếp tục kiên trì vận động. Ở những nơi có điều kiện, đưa mạnh vào hình thức quốc doanh nhất là cao su, và phê và lâm nghiệp của Trung ương. Số định canh ở khu vực tập thể tiếp tục củng cố và hoàn thiện. Những nơi làm chỉ đạo chặt chẽ kinh tế vườn nhằm phát huy hiệu quả kinh tế thiết thực và kết hợp định canh định cư với củng cố hoàn thiện quan hệ sản xuất mới hợp tác xã, thi đua sản xuất đẩy mạnh khai hoang phục hóa, làm thủy lợi tạo ra cánh đồng định cư lúa nước, trồng cây công nghiệp, đất bằng làm lâu năm nhiều vụ, chấm dứt việc phá rừng làm rẫy tạo ra thu nhập ngày càng cao, ổn định cuộc sống cho đồng bào; tiếp tục đẩy mạnh xây dựng thu nhập ngày càng cao, ổn định cuộc sống cho đồng bào; tiếp tục đẩy mạnh xây dựng các công trình phúc lợi công cộng, tạo ra thể mạnh ở khu dân theo quy hoạch nông thôn mới, khẩn trương tạo ra những mô hình mới nông - lâm - công nghiệp, lâm - nông - công nghiệp, kinh tế vườn, khu dân cư mới. Tiếp tục nhân nhanh những mô hình đã có trên từng địa bàn huyện, thị nhằm thúc đẩy sự nghiệp định canh định cư, chóng hoàn thành và vững chắc, đảm bảo đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân ngày càng ổn định và có bước đi lên ngày càng rõ nét hơn.

Với truyền thống cách mạng tốt đẹp, với tinh thần cần cù chịu khó, với những kinh nghiệm và bài học quý báu trong sự nghiệp định canh định cư vừa qua. Chúng ta nhất định sẽ hoàn thành thắng lợi.